

Idræt og sundhed på erhvervsskolerne

Konferencen Idrættens største
udfordringer II 30.05.12
v. Brian Lassen, Kosmos

Således står der i programmet om oplægget

Erhvervsskolerne er et af idrættens nye brændpunkter, fordi mange af de unge, der typisk dropper ud af foreningslivet og rører sig for lidt i hverdagen, er elever på disse skoler. Men skolerne har ingen tradition for idræt og bevægelse, så hvad skal der til for at nå en vanskelig målgruppe? Og hvad kan man opnå med en målrettet indsats på erhvervsskolerne? Videncenter KOSMOS har ledt efter svarene i en større kortlægning af sundhedstiltag på danske erhvervsskoler.

Indhold

- Er denne gruppe idrætssvag?
- Rapporten *Kortlægning af sundhedstiltag på erhvervsuddannelserne*
- Hvad er udfordringerne?
- Fremtiden
- Bekendtgørelsen for erhvervsuddannelser
- Hvem arbejder med noget interessant lige nu?

Hvorfor denne rapport

- Der sker/skete noget på området! Det kan/kunne man se i medierne, fokus på erhvervsuddannelserne og deres sundhed.
- Der var ikke os bekendt en samlet opgørelse over hvilke tiltag, der er i erhvervsuddannelserne i forhold til sundhed
- Det ville vi gøre noget ved !

KOSMOS

**KORTLÆGNING AF SUNDHEDSTILTAG PÅ ER-
HVERVSUDDANNELSER I DANMARK**
— ANBEFALINGER TIL DET FREMADRETTEDE
SUNDHEDSARBEJDE

Rapporten

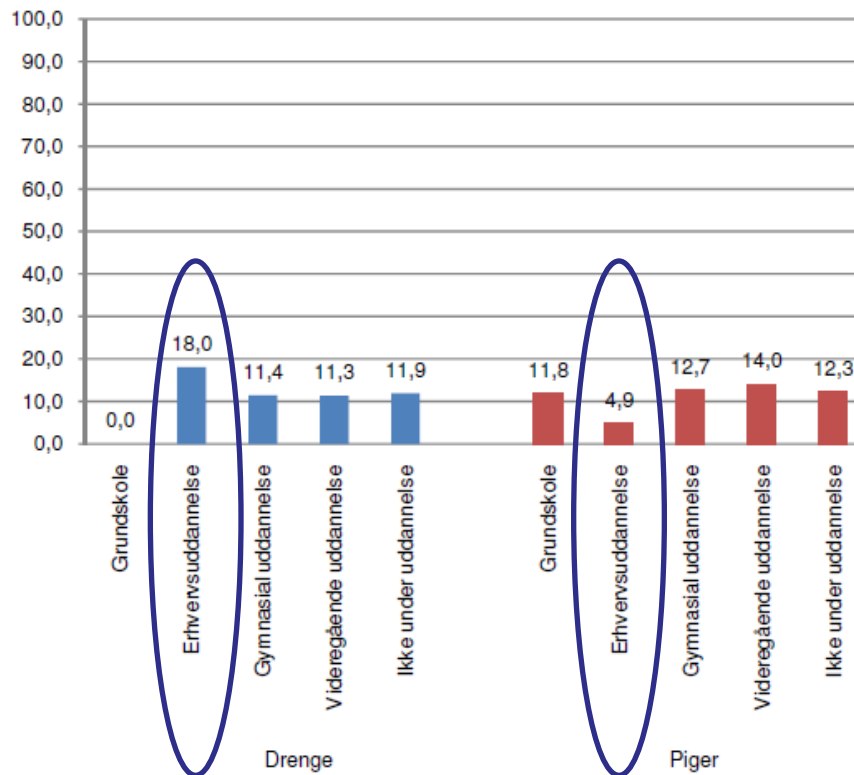
- Fokus var på vidensopsamling og kortlægning af projekter og indsatser på erhvervsuddannelser, der arbejder med en eller flere af elementerne sundhed, kost og motion
- På den baggrund ville vi forsøge at komme med kvalificerede bud på relevante fremadrettede tiltag

Består af følgende dele:

- Erhvervsuddannelser og sundhed
- Litteraturstudie
- Interview med udvalgte informanter
- Konklusion og anbefalinger

Stor forskel på alkoholindtag mellem drengene og pigerne på erhvervsuddannelserne

Figur 1C Procentdel unge, der overskred genstandsgrænserne for voksne i "sidste uge", fordelt på køn og egen uddannelse

Spørgsmålene lød: "Hvor mange genstande drak du på hver af dagene i sidste uge?", "Går du i skole, er under uddannelse eller andet?" og "Hvilken skole / uddannelse går du på? I figuren er kun medtaget de hyppigst forekommende uddannelser samt dem, som ikke er under uddannelse. Procentdelene er beregnet af alle unge, der indgår i undersøgelsen (769 drenge og 770 piger).

Der er flere dagligrygere på erhvervsuddannelserne end på de øvrige uddannelsesgrupper!

Tabel 2.6 Procentdel af unge rygere fordelt på uddannelse, opdelt efter køn

Egen uddannelse	Dreng				
	Grundskole	Erhvervsuddannelse	Gymnasial	Videregående uddannelse	Ikke under uddannelse
Rygere	26,1	25,8	21,7	21,3	29,7
<i>Dagligrygere</i>	8,7	14,6	9,5	7,5	17,0
<i>Lejlighedsrygere</i>	17,4	11,2	12,1	13,8	12,7
Ikkerygere	73,9	74,2	78,3	78,5	70,3
Total %	100	100	100	100	100
Antal	46	89	420	80	118

Egen uddannelse	Piger				
	Grundskole	Erhvervsuddannelse	Gymnasial	Videregående uddannelse	Ikke under uddannelse
Rygere	23,5	26,8	22,7	17,4	35,6
<i>Dagligrygere</i>	11,8	24,4	7,7	3,5	20,6
<i>Lejlighedsrygere</i>	11,8	2,4	15,0	14,0	15,1
Ikkerygere	76,5	73,2	77,3	82,6	64,4
Total %	100	100	100	100	100
Antal	34	41	441	86	146

Hash – begrænset forskel hos drengene Udtalt forskel hos pigerne

Tabel 3.10 Procentdel af unge, der har prøvet hash fordelt på egen uddannelse

Egen uddannelse	Drengene				
	Grundskole	Erhvervsuddannelse	Gymnasial	Videregående uddannelse	Ikke under uddannelse
Prøvet hash	21,7	34,8	36,7	40,0	48,3
<i>Inden for seneste måned</i>	8,7	9,0	11,7	7,5	10,2
<i>Inden for seneste år</i>	10,9	12,4	19,1	15,0	20,3
<i>Tidligere</i>	2,2	13,5	6,0	17,5	17,8
Aldrig prøvet hash	78,3	65,2	63,3	60,0	51,7
Total %	100	100	100	100	100
Antal	46	89	420	80	118

Egen uddannelse	Piger				
	Grundskole	Erhvervsuddannelse	Gymnasial	Videregående uddannelse	Ikke under uddannelse
Prøvet hash	17,6	39,0	25,9	24,4	39,0
<i>Inden for seneste måned</i>	0,0	7,3	5,9	0,0	10,3
<i>Inden for seneste år</i>	11,8	9,8	13,2	9,3	13,0
<i>Tidligere</i>	5,9	22,0	6,8	15,1	15,8
Aldrig prøvet hash	82,4	61,0	73,9	75,6	61,0
Uoplyst	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Total %	100	100	100	100	100
Antal	34	41	441	86	146

Fysisk inaktivitet er i erhvervsuddannelserne mere udbredt end hos de øvrige

Uddannelse	Dreng				
	Grundskole	Erhvervs-uddannelse	Gymnasial	Videregående uddannelse	Ikke under uddannelse
0 timer	0,0	13,5	3,3	7,5	8,5
1-3 timer	10,9	21,4	16,0	31,3	30,5
4-6 timer	23,9	20,2	22,1	20,0	18,6
7-16 timer	37,0	29,2	44,5	33,8	33,9
16+ timer	28,3	15,7	14,1	7,5	8,5
Total %	100	100	100	100	100
Antal	46	89	420	80	118

Uddannelse	Piger				
	Grundskole	Erhvervs-uddannelse	Gymnasial	Videregående uddannelse	Ikke under uddannelse
0 timer	0,0	7,3	1,8	3,5	13,0
1-3 timer	14,7	29,3	18,8	33,7	24,7
4-6 timer	29,4	29,3	25,6	24,4	21,9
7-16 timer	41,2	19,5	46,7	24,4	33,6
16+ timer	14,7	14,6	7,0	14,0	6,9
Total %	100	100	100	100	100
Antal	34	41	441	86	146

Trivsel – mistrivsel

Målt på en række parametre såsom selvtillid, ensomhed, mobning, selvmordstanker, seksualitet, kriminalitet mv. har unge fra erhvervsuddannelser en dårligere trivsel sammenlignet med unge i andre uddannelsesgrupper

Rapportens konklusioner

- Indsatserne er bredspektrede
- Et tema overskygger alle andre: Fastholdelse
- Projekterne er relativt nye, under 3 år gamle
- Indsatserne bærer præg af at være i en eksperimenterende fase
- Mange projekter har fokus på aktiviteterne og ikke evaluering
- Ikke megen erfaringsudveksling på tværs af uddannelserne

Frafald som en udfordring

- I 2009 påbegyndte cirka 57.000 unge en erhvervsuddannelse. (30% af en ungdomsårgang) (www.uvm.dk)
- Ifølge Danmarks statistik er frafaldet på 33%
- Det tilsvarende tal for gymnasiale Uddannelser er 8%

Rapportens Anbefalinger

Anbefalinger omkring *konkrete aktiviteter* (elevfokus)

- Større integration og sammenhæng i den almindelige faglige undervisning og ikke som ”vedhæng”
- Rettes mod starten af forløb for øget fastholdelse
- Samarbejde med lokale aktører
- Fokus på den enkelte elevs gevinster
- Praksisnære aktiviteter
- Faciliteter til eleverne f. eks i pauserne

Rapportens Anbefalinger fortsat...

Anbefalinger i forhold til *ledelse*

- Efteruddannelse med henblik på sundhedspolitikker

Anbefalinger i forhold til *lærere*

- Efteruddannelse omkring indsigt i hvordan sundhed kan bidrage til en bedre uddannelse således de kan indgå i planlægningen af sundhedstiltag.
- Lærerne inddrages i beslutningsprocesser omkring sundhedsindsatser på skolerne

Rapportens anbefalinger

fortsat...

Anbefalinger i forhold til *eksterne* (værkførere, mestre)

- Relevansen af sundhed sættes på dagsordenen
- Fortæl ”de gode historier” derudefra

...og *derudover*:

- Bliv bredere end fastholdelse (sundhed som mål og ikke kun som middel) – hvorfor er det vigtigt – begrund uddannelsernes fokus
- Evaluering af tiltag bør prioriteres
- Se på elevsammensætningen når indsatserne skal designes = øget målretning af indsatserne
- Arbejd med netværk i erhvervsuddannelserne
- Sørg for at kommunikere om sundhed, hjemmesider mv.

Hvad med fremtiden?

- *Kun 20,4 procent af de elever, der forlader grundskolen til sommer, ønsker en erhvervsfaglig uddannelse. I 2001 var andelen 31,7 procent. Der er således sket et fald på 11,3 procentpoint de sidste 11 år i antallet af unge, der har lyst til at starte på en erhvervsuddannelse. Udviklingen bekymrer børne- og undervisningsminister Christine Antorini, der blandt andet udtaler:*
- *”Erhvervsuddannelsernes status er dalet de sidste 10 år. Det vil vi ændre på i regeringen. Derfor vil jeg arbejde for at forbedre kvaliteten og blandt andet overveje indgangene, så erhvervsuddannelserne bliver mere attraktive for de unge,” siger Christine Antorini*

Bekendtgørelsen for erhvervsuddannelser

- **7, Stk. 4.** Skolens opfølgningsplan skal indeholde en handlingsplan for øget gennemførelse af uddannelserne. I handlingsplanen skal skolen prioritere anvendelsen af sine metoder til at øge gennemførelsen i forhold til skolens elevsammensætning, udbud af uddannelser og særlige udfordringer i øvrigt. Handlingsplanen skal rumme skolens mål for øget gennemførelse og mål for effekten af de anvendte metoder. Endelig skal handlingsplanen indeholde en rapport om skolens resultater det foregående år. Handlingsplanen godkendes af bestyrelsen og indsendes senest den 1. marts til Undervisningsministeriet i en form, der anvises af ministeriet.

Hvor kan du få mere at vide

- Rapporten findes på www.vicekosmos.dk (under *lær mere, publikationer 2011*)
- Direkte link:
http://kosmos.ucsyd.dk/fileadmin/user_upload/publikationer/sundhedstiltag_erhvervsuddannelser_samlet_rapport_05.06.11.pdf

Hvem arbejder med noget interessant lige nu?

KOSMOS projekt *handlekompetence omkring sundhed på erhvervsuddannelserne.*

- Lærerne på teknisk skole er i centrum
- Handlekompetence og konkrete aktiviteter som omdrejningspunkt

Dansk Firmaidrætsforbund

- Præsentationen af dette vil jeg overlade til Bo Isaksen!